

เนื้อหาการอภิปรายรายบุคคล (Individual)

การประชุมวิชาการระดับชาติด้านมานุษยวิทยาและสังคมวิทยา ครั้งที่ 4
(Thailand 4th Annual Conference on Anthropology and Sociology)
วันที่ 18-19 ธันวาคม 2568 ณ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง ใครใคร่รอยใครใคร่ติดค้าง ? : ภาวะเคว้งคว้างกลางท้องทะเล

ผู้เขียน (เรียงตามลำดับ)

ชื่อผู้เขียน	สังกัด
อ.ดร.ศิโรณี ไต่ะสัน	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

สาระสังเขปของการอภิปราย

บทความนี้ชวนอภิปรายถึงสถานะของกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งที่ดำรงอยู่บนพื้นที่เกาะบูโหลน ฝั่งทะเลอันดามัน โดยวิเคราะห์บริบทพื้นที่เกาะในฐานะเป็นพื้นที่ชายขอบ (Marginal area) ที่ห่างไกลจากศูนย์กลางการพัฒนาและอำนาจรัฐ การเป็นพื้นที่ที่กำหนดสถานะและภาพแทนอัตลักษณ์ (Representation) ของกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีวิถีสัมพันธ์กับพื้นที่ ในขณะที่เดียวกันเกาะเป็นพื้นที่เชื่อมต่อ/ปะทะ/ประสานจากปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการกำหนดสถานะของกลุ่มชาติพันธุ์ให้กลายเป็นเพียง “ผู้รอคอย” และ “ผู้ติดค้าง” นำมาสู่สภาวะการณ์ที่เรียกว่า “ความเคว้งคว้าง” ท่ามกลางการดำรงอยู่บนเกาะกลางท้องทะเล ด้วยปรากฏการณ์ดังกล่าวนำมาซึ่งการตั้งประเด็นคำถามที่ว่า ใครปรารถนาที่จะเป็นผู้รอคอย ใครปรารถนาที่จะเป็นผู้ติดค้าง ? หากใครในที่นี่คือกลุ่มชาติพันธุ์ คนกลุ่มนี้มีอิสระที่จะปฏิเสธความปรารถนาดังกล่าวได้มากน้อยเพียงใด มีอิสระที่จะก้าวข้ามหรือถอยกลับไปยืนอยู่ในสถานะใดในสังคมที่ตนต้องการ ทั้งนี้ จากข้อค้นพบผ่านการทำงานภาคสนาม พบว่า แม้ปรากฏการณ์ดังกล่าวข้างต้นเสมือนเป็นกลไกการกำหนด ควบคุม การจัดการหรือการแบ่งแยกคนกลุ่มนี้ก็ตาม แต่การดำเนินวิถีชีวิตกลับดำเนินไปพร้อมกับ “ทุน” ที่กำหนดทิศทางความเป็นไปในการต่อรองสถานะ อัตลักษณ์ และความปรารถนาของกลุ่มชาติพันธุ์

